

Ein cyf/Our ref VG/04758/20

Janet Finch-Saunders AS
Cadeirydd, y Pwyllgor Deisebau

3 Awst 2020

Annwyl Janet,

Diolch am eich e-bost ar 6 Gorffennaf ynglŷn â deiseb P-05-995 – Rhyddid i Roi Gwaed.

Mae Gwasanaeth Gwaed Cymru yn gorfod cadw at reolau caeth yn ymwneud â chymhwysedd rhoddwyr gwaed a phlasma yn seiliedig ar yr egwyddor o sicrhau diogelwch y bobl sy'n rhoi ac yn derbyn gwaed a chynnyrch gwaed. Mae'r rheolau hyn yr un fath ar gyfer holl wasanaethau gwaed y DU ac nid yw Gwasanaeth Gwaed Cymru yn gallu gwneud rheolau annibynnol sy'n groes i ganllawiau cenedlaethol gan fod llawer o'r rheolau hyn yn seiliedig ar gyfraith y DU yn Rheoliadau Diogelwch ac Ansawdd Gwaed 2005, fel gyda'r meini prawf cymhwysedd ar gyfer dynion sy'n cael rhyw gyda dynion (MSM).

Y sail gyffredinol ar gyfer gohirio'r hawl i ddynion sy'n cael rhyw gyda dynion, ac wedi cael rhyw'n ddiweddar, i roi gwaed yw'r ffaith bod risg uwch y bydd y grŵp hwn yn dal heintiau a gludir yn y gwaed fel HIV neu Hepatitis B y gellir wedyn eu trosglwyddo o bosib drwy drallwysiad gwaed. Mae'r risg uwch hwn hefyd yn berthnasol i grwpiau eraill o bobl, gan gynnwys gweithwyr rhyw, pobl sydd â phartneriaid sydd wedi'u heintio â heintiau sy'n drosglwyddadwy drwy drallwysiad fel HIV neu hepatitis B, pobl sydd â phartneriaid o rannau o'r byd lle mae HIV/AIDS yn gyffredin iawn, pobl sydd wedi chwistrellu eu hunain gyda chyffuriau nad ydynt ar bresgripsiwn a phobl sy'n cymryd proffylacsis cyn-gysylltiad (PrEP) neu broffylacsis ôl-gysylltiad (PEP). Wrth gwrs, mae gwahanol lefelau risg i bob unigolyn yn y grwpiau ehangach hyn, yn dibynnu ar eu hamgylchiadau penodol. Ar hyn o bryd, nid yw Gwasanaeth Gwaed Cymru yn gallu addasu'r rheolau hyn ar gyfer unigolion ac mae'n rhaid iddynt gadw at y canllawiau cyffredinol.

Mae canllawiau dethol rhoddwyr gwaed cyfredol holl wasanaethau gwaed y DU yn nodi:

“Ni chewch roi gwaed os ydych chi'n ddyn sydd wedi cael cyfathrach eneuol neu gyfathrach yr anws gyda dyn arall yn y tri mis diwethaf, hyd yn oed os ydych wedi defnyddio condom or neu ddull diogelu arall.”

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1SN

Gohebiaeth.Vaughan.Gething@llyw.cymru
Correspondence.Vaughan.Gething@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

“Ni chewch roi gwaed os ydych wedi cymryd proffylacsis cyn-gysylltiad (PrEP) neu broffylacsis ôl-gysylltiad (PEP) yn y tri mis diwethaf”

Mae'r rheolau hyn wedi datblygu dros amser yn dilyn sawl adolygiad o'r canllawiau gan y Pwyllgor Ymgynghorol ar Ddiogelwch Gwaed, Meinweoedd ac Organau (SaBTO). Y diwygiadau diweddaraf yw:

- Cyn 2011 roedd rheol yn bodoli a oedd yn nodi na fyddai dyn a oedd yn cael rhyw gyda dyn arall fyth yn cael rhoi gwaed
- Yn 2011 newidiwyd y gwaharddiad parhaol hwn yn gyfnod o oedi o 12 mis
- Yn 2017 lleihawyd y cyfnod o oedi ymhellach i 3 mis.

Ystyriwyd y meini prawf MSM yn ystod yr adolygiad SaBTO diweddaraf a gynhaliwyd ar y cyd â chynrychiolwyr grwpiau cleifion a phartion eraill â diddordeb fel y Terrence Higgins Trust.

Yn dilyn y newid diweddaraf yn y DU yn 2017, sef lleihau'r cyfnod o oedi i gyfnod o 3 mis, mae'r DU mewn gwell sefyllfa na rhai gwasanaethau eraill fel Croes Goch Awstralia, sy'n dal i ddefnyddio cyfnod oedi o 12 mis.

Er y croesawyd y penderfyniad i leihau'r cyfnod o oedi yn 2017, cydnabuwyd bod angen rhoi ystyriaeth bellach i'r cyfnod o oedi ac ystyried risgiau unigolion yn hytrach na risg grwpiau cyfan.

Mae gwasanaethau gwaed y DU yn cydweithio gydag ystod o randdeiliaid, gan gynnwys grwpiau LGBT+, fel rhan o'r grŵp llywio FAIR (*For the Assessment of Individualised Risk*). Nod grŵp llywio FAIR yw archwilio i weld a yw'n bosibl defnyddio dull asesu risg mwy unigol ar gyfer y polisi dethol rhoddwyr gwaed, gan sicrhau cyflenwad diogel o waed i gleifion.

Rydym eisiau rhoi cyfle i gymaint o bobl â phosibl roi gwaed os yw'n bosibl iddynt wneud hynny'n ddiogel ac mae Gwasanaeth Gwaed Cymru yn defnyddio dull ar y cyd sy'n seiliedig ar wybodaeth i asesu hyn. Y gobaith yw y bydd yr astudiaeth yn rhoi gwybod am ganfyddiadau'r ymchwil i SaBTO tua diwedd 2020.

Bydd unrhyw newidiadau i'r canllawiau MSM yn cael eu cyhoeddi bryd hynny.

Yn gywir,

Vaughan Gething AS/MS

Y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol
Minister for Health and Social Services